

Open Source

30. maj 2025
Side 1 af 4

Thomas Medom har 19. maj 2025 på vegne af Socialistisk Folkeparti i Aarhus Byråd fremsendt 10-dages forespørgsel om "Open Source".

I nedenstående besvares spørgsmål fra Socialistisk Folkeparti af henholdsvis Kultur og Borgerservice og Borgmesterens Afdeling.

I 2011 træffer Aarhus Byråd en beslutning om, at open source altid skal overvejes som et alternativ ved anskaffelse af nye IT-løsninger. I magistratsafdelingerne anvendes open og closed source allerede side om side, og erfaringen viser, at det sjældent gavner at anlægge en enten-eller-tilgang. Det kommunale digitale landskab er mere nuanceret og kræver fleksible, forretningsdrevne valg snarere end teknologidrevne dogmer.

I Aarhus Kommune genkender vi udfordringen med afhængighed af store techgiganter – det er en udfordring, vi deler med andre kommuner. Derfor arbejder vi strategisk med at løsne bindinger, reducere omkostninger og sikre øget digital handlefrihed.

Vi bruger i dag Microsoft-løsninger både som en del af vores applikationslag og dermed de løsninger, som anvendes af vores medarbejdere, og som en del af vores it-fundament for digitale løsninger – og vil fortsat gøre det i de kommende år. Dog med en målrettet indsats for at reducere både bindinger og omkostninger og styrke vores valgfrihed gennem krav til åbne og fleksible løsninger.

Open source spiller i den forbindelse en vigtig rolle som både alternativ og supplement. Derfor ser vi også arbejdet med digital resiliens som en tværkommunal opgave, hvor vi sammen kan skabe mere åbne, robuste og fremtidssikrede digitale løsninger.

1. Er OS2-samarbejdet primært fokuseret på at erstatte bagvedliggende systemer med Open Source, eller rummer samarbejdet også fokus på kontorpakker?

OS2-samarbejdet har eksisteret i over 10 år og har som mål at udvikle gode delbare IT-løsninger til kommuner og andre myndigheder. Aktuelt rummer porteføljen 27 forskellige løsninger.

OS2borgerPC er en open source-platform som +40 kommuner tilbyder borgerne på folkebibliotekerne. Platformen indeholder også en kontorpakke (LibraOffice). OS2borgerPC har været anvendt i Aarhus Kommune i over 10 år.

OS2skole er et forholdsvis nyt projekt, der skal skabe et alternativ til de eksisterende platforme. Den kommende nye løsning vil også indeholde en

BORGMESTERENS AFDELING

Økonomi og Digitalisering
Aarhus Kommune

Strategi og Styring

Bautavej 6
8210 Aarhus V

Direkte telefon: 24 82 58 75

Sagsbehandler:
Anne-Katrine Junge Meyer

kontorpakke til skolebørnene. Formålet er at tilvejebringe en bæredygtig digital kontorpakke og skoleplatform, som ikke leveres af techgiganterne. Løsningen skal støtte op om Aarhus Kommunes Digitaliseringsstrategi og dens mål om at "handle frit - derfor skal løsningen f.eks. arbejde med filer i åbne formater.

30. maj 2025
Side 2 af 4

Bestyrelsen for foreningen OS2 overvejer i øjeblikket hvordan foreningen kan spille aktivt ind i det fortsatte arbejde med at styrke den digitale suverænitet, også omkring de administrative platforme der anvendes i f.eks. kommunerne.

2. Hvilke årlige it-licensomkostninger har Aarhus Kommune? Hvor stor en del heraf går til Microsoft-licenser til fx Windows, SharePoint, Outlook, Office og Active Directory?

Kommunens samlede årlige it-licensomkostninger dækker både centrale og decentrale systemer, herunder fagsystemer, infrastruktur og produktivitetsværktøjer.

Ifølge Aarhus Kommunes indkøbssystem, har Aarhus Kommune i 2024 haft omkostninger til "Software, IT-systemer og cloud-tjenester" til en værdi af 258 mio kr.

En andel af disse udgifter går til Microsoft-licenser, der giver adgang til f.eks. Word, Outlook, Excel, Sharepoint samt andre programmer der kan gå under betegnelsen "Produktivitets- og samarbejdsværktøjer". Andre udgifter til Microsoft kan f.eks. inkludere hosting, infrastruktur og platforme, sikkerhed og compliance, IT udviklingsværktøjer og andre applikationer.

Ifølge Aarhus Kommunes indkøbssystem, har Aarhus Kommune i 2024 haft omkostninger til Microsoft licenser og andet til en værdi af 42 mio kr.

3. Hvilke aktuelle planer er der i Magistratsafdelingen for Kultur og Borger-service i forhold til at erstatte Microsoft-værktøjer med Open Source-alternativer?

Kultur og Borgerservice følger og arbejder ind i den proces der er igangsat i Aarhus Kommune. Kultur og Borgerservice ser et stort potentiale i af flytte brugerne – helt eller delvist - fra en Microsoft-platform til en open source-platform, og ønsker derfor at støtte ethvert initiativ, der kan realisere dette. Samtidig ses behov for at grundig analyse af bindinger til øvrige eksisterende IT-systemer.

I ITK (MKB) har vi allerede en håndfuld medarbejdere, der er flyttet på en open source-platform, og nu tester hvor der er udfordringer med at få adgang til de systemer eller løsninger, der er brug for integration til.

30. maj 2025
Side 3 af 4

4. Hvilke aktuelle planer er der i de øvrige magistratsafdelinger?

Alle øvrige magistratsafdelinger bakker op om en fælles kortlægning af Microsoft brugertyper og licensforbrug med henblik på at identificere "lette" brugere – dvs. medarbejdere med begrænsede it-behov, hvor der kan være potentiale for at erstatte Microsoft-værktøjer med alternativer.

Magistratsafdelingerne deltager aktivt i arbejdet med at kortlægge egne medarbejdere og it-brug, og der er enighed om at indlede med en teknisk bindingsanalyse af fagsystemer. Afhængigheder og bindinger til vitale fagsystemer er allerede identificeret som værende en barriere. Formålet er at sikre en databaseret tilgang, der kan danne grundlag for fælles beslutninger om fremtidige planer for alternativer til Microsoft-værktøjer.

Magistratsafdelingerne arbejder desuden med forskellige tiltag for at minimere bindinger, blandt andet i forbindelse med IT-nyanskaffelser hvor der stilles krav til åbne filformater.

5. Hvilke erfaringer er der indsamlet ift. omkostninger til etablering og vedligehold af Open Source-løsninger sat op imod tidligere brugte proprietære systemer?

Siden budgetforliget 2015 – og også før - hvor Byrådet forudsatte en stigende besparelse i anvendelsen af open source i Aarhus Kommune har Kultur og Borgerservice haft fokus på at udvikle og anskaffe open source-løsninger, oftest gennem OS2-fællesskabet.

En række af de open source-løsninger der anvendes i Kultur og Borgerservice (flere af dem på tværs af Aarhus Kommune) er nye løsninger der ikke tidligere har haft en proprietær pendant.

Løsningerne er typisk etableret i OS2-samarbejdet, hvor flere/mange kommuner deles om udviklingsomkostning¹. Andre løsninger er skabt i Aarhus Kommune (ITK), for så derefter at blive udbredt til andre kommuner².

¹ Eksempel: OS2*iot*, der er initieret i Aarhus Kommune (MKB), finansieret af Erhvervsstyrelsen og nu anvendes i +40 kommuner, med en årlig driftspris der er 10% af hvad en tilsvarende proprietær løsning koster.

² Eksempel: Open Orchestrator, en platform til udvikling af RPA-løsninger (softwarerobotter). Udviklet i ITK (MKB) men anvendes nu i hele kommunen, hvilket betyder at vi nu kan lukke for den tidligere løsning, der årligt koster 1 mio. kr. i licenser. Det er ikke ren fortjeneste, da den nye løsning skal vedligeholdes internt, men en betydelig besparelse.

Der er ikke generelt opsamlet systematisk information om tidligere og nuværende omkostninger ift. de open source-løsninger der anvendes i Kultur og Borgerservice.

30. maj 2025
Side 4 af 4

6. Hvordan er slutbrugernes tilfredshed med Open Source-løsningerne i forhold til tidligere brugte systemer?

Der er ikke systematisk indsamlet information om brugertilfredshed på de open source-løsninger der anvendes i Kultur og Borgerservice. Som nævnt tidligere har folkebibliotekerne i mange år tilbudt biblioteksbrugere en 100% open source-plattform. Vi har aldrig modtaget nogen form for klage, hvilket må betyde en vis form for tilfredshed.

eReolen - der indtil 1. januar 2024 var forankret i Kultur og Borgerservice i Aarhus Kommune er udviklet i 100% open source. Her har der været stor tilfredshed med løsningen og en tilfredshed med iOS-appen på 4,6 ud af 5 mulige.

At løsninger er baseret på open source, giver ikke en anden brugeroplevelse end hvis det var lukkede løsninger. Tværtimod giver det mulighed for let tilpasning, justering og tilgængeliggørelse af brugergrænsefladerne.

Med venlig hilsen

Anders Winnerskjold

/

Martin Østergaard Christensen